

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 138

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 17 februarie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		
76.	— Decizie privind eliberarea doamnei Domnica-Doina Pârcălabu din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale	2
77.	— Decizie privind eliberarea domnului Florin-Sergiu Dobrescu din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale	2
78.	— Decizie privind eliberarea doamnei Anca-Minodora Costin-Hendea din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.....	3
79.	— Decizie privind eliberarea domnului Bogdan-Florin Paraschiv din funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.....	3
80.	— Decizie privind numirea domnului Francisc Oscar Gal în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale	4
81.	— Decizie privind numirea doamnei Gheorghîța Daniela Barbu în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.....	4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
Decizia nr. 10 din 20 ianuarie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)		5–10
Decizia nr. 16 din 27 ianuarie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)		11–16

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea doamnei Domnica-Doina Pârcălabu
din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale nr. 452/S.B.O. din 5 februarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/965 din 5 februarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.366/M.D. din 12 februarie 2025, și Hotărârea Guvernului nr. 29/2025 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Domnica-Doina Pârcălabu se eliberează din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.

Nr. 76.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Florin-Sergiu Dobrescu
din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale nr. 452/S.B.O. din 5 februarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/965 din 5 februarie 2025, și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.366/M.D. din 12 februarie 2025, și Hotărârea Guvernului nr. 29/2025 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Florin-Sergiu Dobrescu se eliberează din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.

Nr. 77.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea doamnei Anca-Minodora Costin-Hendea
din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/965 din 5 februarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.366/M.D. din 12 februarie 2025,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Anca-Minodora Costin-Hendea se eliberează din funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.
Nr. 78.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Bogdan-Florin Paraschiv
din funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale nr. 452/S.B.O. din 5 februarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/965 din 5 februarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.366/M.D. din 12 februarie 2025, și Hotărârea Guvernului nr. 29/2025 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Bogdan-Florin Paraschiv se eliberează din funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.
Nr. 79.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind numirea domnului Francisc Oscar Gal
în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale nr. 453/S.B.O. din 5 februarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/964 din 5 februarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.367/M.D. din 12 februarie 2025, și Hotărârea Guvernului nr. 29/2025 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Francisc Oscar Gal se numește în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

Art. 2. — La data prevăzută la art. 1, Decizia prim-ministrului nr. 219/2024 privind numirea domnului Francisc Oscar Gal în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 3 iulie 2024, își încetează aplicabilitatea.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.

Nr. 80.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind numirea doamnei Gheorghita Daniela Barbu
în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii,
Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale**

Având în vedere Adresa Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale nr. 453/S.B.O. din 5 februarie 2025, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/964 din 5 februarie 2025 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/4.367/M.D. din 12 februarie 2025, și Hotărârea Guvernului nr. 29/2025 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Gheorghita Daniela Barbu se numește în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

Art. 2. — La data prevăzută la art. 1, Decizia prim-ministrului nr. 237/2024 pentru numirea doamnei Gheorghita Daniela Barbu în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 12 iulie 2024, își încetează aplicabilitatea.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACUContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 17 februarie 2025.

Nr. 81.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 10

din 20 ianuarie 2025

Dosar nr. 2.164/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu Gândac	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Gabriela Elena Bogasiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoș	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 2.164/1/2024 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin

Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Ilfov — Secția civilă privind lămurirea următoarei chestiuni de drept:

„posibilitatea restituirii către contribuabili a sumelor reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată inițial prin Decretul nr. 141 din 28 februarie 1967 privind pensiile militare de stat și pensia suplimentară, în ipoteza în care, la stabilirea pensiei în baza dispozițiilor din Legea nr. 223/2015, actualizată, s-a aplicat plafonul de 85% prevăzut de art. 30 din această lege”.

5. Magistratul-asistent învederează că la dosarul cauzei au fost depuse raportul întocmit și punctul de vedere al reclamantului.

6. Președintele completului, doamna judecător Mariana Constantinescu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Ilfov — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 19 septembrie 2024, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 1 alin. (1) și ale art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (denumită în continuare *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul instanței supreme la 3 octombrie 2024, cu nr. 2.164/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 20 ianuarie 2025.

II. Normele legale incidente

9. Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 223/2015*

„Art. 29. — (1) Cuantumul pensiei de serviciu se determină în procente din baza de calcul, astfel:

a) militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, cu vechime cumulată conform art. 3 lit. f) de cel puțin 25 de ani, beneficiază, la împlinirea vârstei prevăzute de lege, de pensie de serviciu, în cuantum de 65% din baza de calcul prevăzută la art. 28;

b) pentru fiecare an care depășește vechimea prevăzută la lit. a), la cuantumul pensiei se adaugă câte 1% din baza de calcul prevăzută la art. 28.

(2) De pensie de serviciu beneficiază și militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special, în condițiile legii, cu o vechime cumulată de până la 25 de ani, cuantumul pensiei fiind diminuat cu 1% din baza de calcul prevăzută la art. 28 pentru fiecare an care lipsește din această vechime.

(3) Cuantumul pensiilor militare de stat stabilite în baza prevederilor art. 19 și 26 se determină proporțional cu numărul anilor de vechime în serviciu, la care se adaugă sporurile prevăzute la art. 24, în raport cu vechimea prevăzută la alin. (2).

Art. 30. — Pensia stabilită, recalculată și actualizată în condițiile prezentei legi nu poate fi mai mare decât 85% din baza de calcul prevăzută la art. 28. (...)

Art. 108. — Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special care au plătit contribuție la Fondul pentru pensia suplimentară și/sau contribuția individuală la buget la stabilirea, recalcularea sau actualizarea pensiei militare se acordă un spor de:

- a) 3% pentru o vechime a contribuției între 5-15 ani;
- b) 6% pentru o vechime a contribuției între 15-25 ani;
- c) 9% pentru o vechime a contribuției peste 25 de ani.”

III. Expunerea procesului

10. Prin acțiunea înregistrată inițial pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale cu nr. 44.162/3/2017, reclamantul, persoană fizică, a solicitat, în contradictoriu cu pârâții Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne și statul român prin Ministerul Finanțelor Publice, pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună, în raport cu primul pârât, scoaterea din calculul „pensiei militare de stat” (pensie de serviciu) a elementului „pensie suplimentară” și adăugarea ei la cuantumul „pensiei militare de stat”, așa cum prevăd dispozițiile Legii nr. 223/2015 (forma inițială), și în raport cu cel de-al doilea pârât, în subsidiar, în măsura în care, din orice motive, ar fi respins primul capăt de cerere, obligarea la restituirea întregii sume reprezentând contribuția sa la fondul pentru pensia suplimentară (pilonul II de pensie), sumă actualizată cu indicele de inflație, precum și dobânda legală până la data plății efective.

11. Pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția prescripției extinctive a dreptului material la acțiune și, pe fond, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

12. Pârâtul Ministerul Finanțelor Publice a formulat întâmpinare, invocând excepția lipsei calității procesuale pasive și inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată, iar, pe fond, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

13. Prin Sentința civilă nr. 2.276 din 14 martie 2018 a fost admisă excepția necompetenței teritoriale a Tribunalului București și a fost declinată competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului Ilfov.

14. Tribunalul Ilfov, prin Încheierea din 5 octombrie 2018, a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a statului român prin Ministerul Finanțelor Publice, iar prin Sentința civilă nr. 1.868/2020 din 24 iulie 2020 a respins cererea formulată în

contradictoriu cu statul român prin Ministerul Finanțelor Publice ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă și a respins în rest acțiunea ca neîntemeiată.

15. În motivare, cu privire la excepție, s-a arătat că statul român prin Ministerul Finanțelor Publice nu a fost emitentul deciziei de pensionare, iar pe fondul cauzei s-a apreciat că stabilirea drepturilor de pensie s-a realizat cu respectarea art. 29, 30 și 108 din Legea nr. 223/2015, nemulțumirea reclamantului existând în privința modului de includere a procentului vizând pensia suplimentară în calculul drepturilor de pensie.

16. Forma art. 108 din Legea nr. 223/2015, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, a făcut obiectul sesizării Curții Constituționale, la solicitarea reclamantului, instanța de contencios constituțional menținând jurisprudența anterioară referitoare la constituționalitatea textului legal indicat.

17. Împotriva acestor hotărâri reclamantul a declarat apel, iar prin Decizia nr. 412/2022 din 27 ianuarie 2022, Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a respins apelul declarat de reclamant în contradictoriu cu pârâta Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne, a admis apelul declarat de reclamant împotriva Încheierii din 5 octombrie 2018 și a Sentinței civile nr. 1.868 din 24 iulie 2020, a anulat în parte încheierea și sentința civilă apelate în ceea ce privește soluția de admitere a excepției lipsei calității procesuale pasive a pârâtului statul român prin Ministerul Finanțelor Publice și de respingere, în consecință, a cererii formulate în contradictoriu cu acesta și a trimis primei instanțe spre rejudecare cererea de chemare în judecată formulată în contradictoriu cu pârâtul statul român prin Ministerul Finanțelor Publice.

18. În motivare s-a apreciat ca fiind fondate criticile apelantului privind Încheierea pronunțată din 5 octombrie 2018, prima instanță soluționând în mod eronat procesul fără a intra în judecarea fondului pretențiilor deduse judecării în contradictoriu cu intimatul pârât statul român prin Ministerul Finanțelor Publice, ca urmare a admiterii excepției lipsei calității procesuale pasive a acestuia; totodată, motivarea sumară, potrivit căreia „deliberând, tribunalul admite excepția lipsei calității procesual pasive a statului român prin Ministerul Finanțelor Publice, acesta nefiind emitentul deciziei de pensionare”, nu satisface exigențele art. 425 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

19. Astfel, obiectul pretențiilor deduse judecării în contradictoriu cu intimatul pârât nu a constat într-o contestație formulată împotriva unei anumite decizii de pensii. Potrivit acțiunii introductive, apelantul reclamant a solicitat, în raport cu intimatul pârât statul român prin Ministerul Finanțelor Publice, în subsidiar, în măsura în care ar fi respins primul capăt de cerere, obligarea acestuia la restituirea întregii sume reprezentând contribuția sa la fondul pentru pensia suplimentară (pilonul II de pensie), sumă actualizată cu indicele de inflație, precum și dobânda legală până la data plății efective.

20. Prin urmare, motivarea instanței în sensul că pârâtul intimat nu este emitentul deciziei de pensie este netemeinică, față de obiectul acțiunii în contradictoriu cu acesta.

21. În aplicarea principiului disponibilității, prima instanță era obligată să soluționeze cererea astfel cum a fost dedusă judecării de către reclamant, inclusiv sub aspectul fundamentului juridic al pretențiilor deduse judecării, astfel încât s-au anulat hotărârile apelate în ceea ce privește soluția de admitere a

excepției lipsei calității procesuale pasive a statului român prin Ministerul Finanțelor Publice și s-a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe.

22. În ceea ce privește interpretarea eronată de către prima instanță a legislației incidente în materia pensiei suplimentare (în cuantum de 9% din pensia de serviciu) și a algoritmului de calcul ce ar fi trebuit să stea la baza calculării drepturilor de pensie, instanța de apel a respins ca nefondat apelul declarat în contradictoriu cu pârâta Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne, întrucât, raportat la prevederile art. 28-30 și 108 din Legea nr. 223/2015, sporul aferent pensiei suplimentare nu reprezintă un drept distinct de pensie brută, cu o existență de sine stătătoare, ci o componentă a acesteia, care se include în cuantumul pensiei militare, ce nu poate depăși plafonul de 85% din baza de calcul prevăzut de art. 28 din lege, relevantă, sub acest aspect, fiind jurisprudența Curții Constituționale, anume considerentele de la pct. 19 și 20 din Decizia nr. 652 din data de 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 13 februarie 2019, și cele de la pct. 109 din Decizia nr. 863 din 17 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 22 iulie 2020, precum și a Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv Decizia nr. 13 din 15 martie 2021 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din data de 27 aprilie 2021.

23. În rejudecare, în cadrul Dosarului nr. 44.162/3/2017*, Tribunalul Ilfov a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept și suspendarea judecării cauzei.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării

24. Reclamantul din prezenta cauză are calitatea de pensionar, pensia acestuia fiind stabilită conform dispozițiilor din Legea nr. 223/2015. Pe când se afla în activitate, reclamantului i-au fost reținute din salariu sume de bani cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată inițial prin Decretul nr. 141 din 28 februarie 1967 privind pensiile militare de stat și pensia suplimentară, cu modificările ulterioare, denumit în continuare *Decretul nr. 141/1967*.

25. Obiectul acțiunii de față constă în restituirea sumelor reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară, în condițiile în care, la stabilirea pensiei reclamantului, s-a aplicat plafonul de 85% prevăzut de art. 30 din Legea nr. 223/2015.

26. Din interpretarea art. 1 alin. (1) și (3) și art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 s-a reținut că este obligatorie sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dosarele având ca obiect drepturi salariale ale personalului plătit din fonduri publice, chiar dacă ele sunt aflate în primă instanță, trebuind îndeplinite următoarele condiții cumulative:

— obiectul cererii de chemare în judecată să vizeze stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice sau stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului prevăzut la alin. (1);

— Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective;

— chestiunea de drept care formează obiectul judecării să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

27. Chestiunea de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze privește posibilitatea restituirii către contribuabili a sumelor reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată inițial prin Decretul nr. 141/1967, în ipoteza în care, la stabilirea pensiei în baza dispozițiilor din Legea nr. 223/2015, s-a aplicat plafonul de 85% prevăzut de art. 30 din această lege.

28. Asupra acestei chestiuni de drept și de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu formează obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

29. Fiind întrunite condițiile cumulative prevăzute de art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu asupra chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării

30. Tribunalul Ilfov nu a formulat niciun punct de vedere.

VI. Punctul de vedere al părților

31. Apelantul-reclamant a apreciat că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, întrucât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu are legătură cu prezenta cauză, față de obiectul cererii de chemare în judecată, anume restituirea unei sume de bani, și față de temeiul juridic, respectiv îmbogățirea fără justă cauză.

32. Intimații-pârâți nu au formulat niciun punct de vedere.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

33. În opinie majoritară, instanțele judecătorești au arătat că, în raport cu prevederile art. 28, 30 și 108 din Legea nr. 223/2015 și cu dispozițiile art. 2 lit. c) din Legea nr. 263/2010, pensiile militare de stat sunt pensii de serviciu care nu sunt stabilite în virtutea principiului contributivității, astfel cum se întâmplă în cazul pensiilor de asigurări sociale în sistemul public de pensii.

Totodată, contribuțiile la pensia suplimentară sunt reținute în temeiul legii, respectiv art. 108 din Legea nr. 223/2015, astfel că o eventuală cerere de restituire nu are niciun temei legal. Legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment. Extinderea incidenței acestui principiu și asupra sporului acordat pentru contribuția la fondul de pensie suplimentară, ca efect al prevederilor art. 48 alin. (1) din Legea nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, nu poate fi privită nici ca generând un tratament discriminatoriu, de vreme ce se aplică nediferențiat tuturor persoanelor care au dreptul să beneficieze de acest spor, relevante fiind și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 656 din 30 octombrie 2018.

În raport cu opțiunea legiuitorului și cu constituționalitatea normelor legale incidente în cauză, statuată în mod constant de Curtea Constituțională, cererea de restituire urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În opinia unei singure instanțe, punctul de vedere exprimat a fost în sensul că, în ipoteza în care reclamantul, în calitate de pensionar în baza Legii nr. 223/2015, în perioada activității a avut reținute sume de bani cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată prin Decretul nr. 141/1967, iar obiectul demersului judiciar al acestuia este pretenția de restituire a sumelor de bani reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară, în condițiile în care, la stabilirea pensiei s-a aplicat plafonul de 85% prevăzut de art. 30 din Legea nr. 223/2015, reclamantul este îndreptățit să obțină restituirea sumelor anterior menționate.

34. Ministerul Public a comunicat că la nivelul Secției judiciare nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii asupra problemei de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

35. La nivelul instanței supreme prezintă relevanță Decizia nr. 16 din 13 septembrie 2021 a Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 985 din 14 octombrie 2021, precum și următoarele decizii ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:

— Decizia nr. 13 din 15 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 450 din 27 aprilie 2021;

— Decizia nr. 63 din 26 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1295 din 28 decembrie 2020;

— Decizia nr. 5 din 8 februarie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 14 aprilie 2021.

36. Curtea Constituțională s-a pronunțat, în repetate rânduri, asupra constituționalității dispozițiilor art. 29, 30 și 108 din Legea nr. 223/2015, în sensul respingerii excepțiilor invocate (deciziile nr. 783/2018, nr. 652/2018, nr. 322/2019, nr. 497/2019, nr. 552/2019, nr. 553/2019, nr. 838/2019, nr. 849/2019, nr. 48/2020, nr. 256/2021, nr. 616/2021, nr. 668/2021, nr. 898/2021, nr. 283/2022, nr. 415/2023 și nr. 89/2024).

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

37. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea este inadmisibilă.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Admisibilitatea sesizării

38. Admisibilitatea sesizării va fi circumscrisă atât condițiilor speciale instituite prin art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, cât și celor ce decurg din cuprinsul art. 519-520 din Codul de procedură civilă, a căror incidență este atrasă ca efect al normei de trimitere din art. 4 al ordonanței de urgență la prevederile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu ale cărei dispoziții arată că se completează.

39. În lumina acestor dispoziții legale, condițiile de admisibilitate a unei sesizări formulate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 sunt circumscrise următoarelor elemente:

— existența unei cauze în curs de judecată, în primă instanță ori în calea de atac, dintre cele la care se referă art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024;

— sesizarea să privească o chestiune de drept;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept;

— chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

40. Evaluarea elementelor sesizării relevă întrunirea doar în parte a condițiilor de admisibilitate mai sus enunțate.

41. Astfel, Tribunalul Ilfov a fost investit în urma declinării de competență cu soluționarea unei acțiuni în materia asigurărilor sociale prin care i s-a solicitat, în principal, ca în raport cu Casa Sectorială de Pensii a Ministerului Afacerilor Interne să dispună scoaterea din calculul pensiei militare de stat a pensiei suplimentare pentru a fi adăugată celei dintâi (pensiei militare de stat), iar, în subsidiar, în măsura în care din orice motive ar fi respinsă cererea principală, să se dispună în raport cu statul român prin Ministerul Finanțelor Publice restituirea întregii sume

reprezentând contribuția sa la fondul pentru pensie suplimentară ce a fost plătită în baza art. 57 din Decretul nr. 141/1967, în valoare actualizată, și cu plata dobânzii legale până la data achitării sumei.

42. Capătul de cerere principal a fost respins în mod definitiv, în timp ce capătul de cerere subsidiar — în privința căruia se adoptase inițial o soluție de respingere pentru lipsa calității procesuale pasive a statului român prin Ministerul Finanțelor Publice, infirmată în calea de atac a apelului — a fost trimis spre rejudecare în urma anulării parțiale a încheierii de ședință și a sentinței tribunalului, în privința admiterii excepției lipsei calității procesuale pasive și respingerii, pe cale de consecință, a pretenției subsidiare.

43. Deși în urma controlului judiciar din apel prima instanță a rămas investită în *rejudecare* doar cu pretenția formulată în subsidiar, aceea de obligare a statului român la restituirea în favoarea reclamantului a sumei reprezentând contribuția sa la fondul pentru pensia suplimentară plătită în temeiul art. 57 din Decretul nr. 141/1967, litigiul își păstrează apartenența la domeniul de aplicare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, făcând parte din rândul celor menționate în art. 1 alin. (2), respectiv „procese privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie”, prin obiectul său fiind în mod cert unul generat de contribuțiile sociale la fondul de pensii sau aflat în strânsă legătură cu aceste obligații.

44. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a realizat, deci, *de tribunal, care judecă litigiul în primă instanță și în al doilea ciclu procesual*, în virtutea competenței sale legale date de dispozițiile art. 100 și 101 din Legea nr. 223/2015 raportate la cele ale art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă.

45. Cât privește cea de-a doua condiție de admisibilitate în rândul celor anterior enunțate, ca sesizarea să privească o „chestiune de drept”, aceasta nu este îndeplinită.

46. Admisibilitatea investiției Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile în temeiul art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu poate fi desprinsă de condiția existenței unei chestiuni reale, veritabile de drept care să necesite recurgerea la mecanismul hotărârii prealabile, nefiind posibilă investirea instanței supreme asupra oricărei chestiuni de drept subsumate cauzei acțiunii deduse judecării instanței de trimitere. O interpretare contrară ar rezuma rolul instanțelor de drept comun la o simplă și mecanică activitate „de trimitere” și de „preluare” apoi, în hotărârile acestora, a dezlegărilor date în mecanismul hotărârii prealabile, în timp ce Înaltei Curți de Casație și Justiție i-ar atribui funcții similare instanței care judecă prin delegare.

47. Sintagma „*chestiune de drept*” nu poate fi sinonimă cauzei acțiunii, ci are un caracter autonom, iar condițiile ce trebuie verificate pentru constatarea existenței sale sunt cele conturate în jurisprudența dezvoltată în aplicarea dispozițiilor art. 519-520 din Codul de procedură civilă. Cerința ca dezlegarea problemei de drept să reflecte o dificultate considerabilă este subsumată logic condițiilor de admisibilitate a sesizărilor formulate atât în temeiul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, cât și în temeiul art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, de vreme ce prin aceste mecanisme instanța supremă realizează nemijlocit funcția de asigurare a unei jurisprudențe unitare, hotărârea prealabilă reprezentând un mijloc eficient de a preveni apariția practicii neunitare, în contextul în care instanțele de trimitere se

confruntă cu chestiuni de drept ce au aptitudinea de a constitui izvor al jurisprudenței neunitare, prin caracterul neclar, incomplet sau echivoc al normelor în analiză.

48. Ceea ce deja s-a reținut în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, în legătură cu mecanismul prevăzut de art. 519-520 din Codul de procedură civilă, ar trebui să fie deopotrivă valabil și în cazul mecanismului instituit în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, anume că legiuitorul nu și-a propus o partajare de competențe între instanța de trimitere și instanța supremă, instanțele de trimitere având în continuare obligația de a aplica dreptul incident stării de fapt particulare fiecărei cauze atunci când acesta este clar, neîndoielnic ori când contestarea clarității și sensului său lămurit de către părțile aflate în conflict dă expresie nu unei dificultăți în înțelegerea și aplicarea legii, ci diverselor lor interese de ordin subiectiv.

49. Or, cât privește sesizarea de față, se observă — *în primul rând* — că nici măcar nu identifică textul/textele normativ(e) care intră în discuție ori care trebuie supus(e) analizei pentru a tranșa problema de drept sesizată.

50. Instanța de trimitere nu oferă niciun indiciu sub acest aspect, neindicând nicio normă sau instituție juridică în raport cu care solicită o interpretare pentru a oferi o dezlegare asupra chestiunii sesizate.

51. De altfel, încheierea sa, care expune o analiză succintă asupra condițiilor de admisibilitate a sesizării, o omite chiar pe aceea privitoare la identificarea chestiunii de drept care, prin caracterul său dificil, controversat ori nelămurit, să o califice a fi dedusă spre examinare în procedura reglementată în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024. Astfel, instanța de trimitere nu prezintă dificultățile întâmpinate în soluționarea cererii subsidiare formulate de petent și nici care ar fi controversa în legătură cu posibila rezolvare a acesteia.

52. Or, identificarea normei/normelor de drept ori a instituțiilor juridice implicate în rezolvarea pretenției concrete deduse judecării, de natură să genereze dificultăți de interpretare care să constituie izvor al unei posibile viitoare jurisprudențe neunitare, ține de atributul exclusiv, dar, în același timp, și de obligația instanței de trimitere atunci când formulează sesizarea, nefiind posibilă și nici oportună substituirea în atribuțiile acesteia de către instanța supremă.

53. Se observă — în legătură cu sesizarea pendinte — că, așa cum nu indică normele/instituțiile juridice asupra cărora solicită o dezlegare de principiu, tot astfel instanța de trimitere nu prezintă posibilele variante de soluții/de interpretare care ar putea constitui tot atâtea direcții de evoluție viitoare a unei jurisprudențe neunitare.

54. *În al doilea rând*, în măsura în care ceea ce este relevant în legătură cu întrebarea instanței de trimitere este contextul în care se pune în discuție posibilitatea restituirii către contribuabili a sumelor reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată prin Decretul nr. 141/1967, respectiv aplicarea plafonului de 85% (instituit prin art. 30) din baza de calcul prevăzută de art. 28 din Legea nr. 223/2015, pentru stabilirea pensiei de stat, este utilă o scurtă trecere în revistă a dezlegărilor și deciziilor cu caracter general obligatoriu care reglementează tot acest context și pe care instanța de trimitere le-a și valorificat deja atunci când a soluționat cererea principală de chemare în judecată a reclamantului, ce avea ca scop tocmai scoaterea de sub puterea art. 30 a unei componente a pensiei militare de stat, anume sporul privind pensia suplimentară, spre a fi dobândită separat ca un adaos celei dintâi, iar nu ca un tot supus plafonului de 85%.

55. Astfel, prin Decizia nr. 16 din 13 septembrie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost respinsă ca inadmisibilă sesizarea cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 108 coroborate cu cele ale art. 28 și 30 din Legea nr. 223/2015 referitoare la sporul pentru contribuția la fondul de pensie suplimentară, în sensul dacă acesta intră în baza de calcul al pensiei, fiind supus plafonării prevăzute de art. 30 din aceeași lege, sau este un drept care nu face parte din pensie, astfel că trebuie adăugat la cuantumul acesteia.

56. În justificarea acestei soluții s-a arătat că toate hotărârile judecătorești anexate sesizării ilustrează o singură orientare jurisprudențială în ceea ce privește sporul reglementat de art. 108 din Legea nr. 223/2015, toate instanțele judecătorești apreciind unitar că acest spor este supus plafonării de 85% prevăzute de art. 30 din Legea nr. 223/2015.

57. Potrivit paragrafului 65 al menționatei decizii, „În fundamentarea acestei orientări jurisprudențiale s-a arătat, în esență, că aplicarea sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară are ca efect majorarea cuantumului pensiei brute. Acest spor nu reprezintă însă un drept distinct față de pensia brută, neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă o componentă a acesteia. Din modificarea dispozițiilor legale incidente rezultă că intenția legiuitorului a fost aceea de a plafona pensia militară de stat ce urmează a fi încasată efectiv de către pensionar, în toate componentele ei. În consecință, acest spor este supus plafonării de 85%, care se aplică la final, după adăugarea sporului pentru contribuția la Fondul de pensie suplimentară, legiuitorul stabilind că pensia nu poate depăși plafonarea prevăzută de art. 30 din Legea nr. 223/2015. Astfel fiind, niciunul dintre elementele prin care a fost majorat cuantumul pensiei nu este înlăturat de la plafonare”.

58. Într-o bogată jurisprudență prin care a supus verificării în mod repetat constituționalitatea dispozițiilor art. 28, 29 și 108 din Legea nr. 223/2015, așa cum au fost modificate prin dispozițiile art. 40 pct. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, și pe care a confirmat-o de fiecare dată (inclusiv în litigiul pendinte pe rolul instanței de trimitere, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 48 din 4 februarie 2020), Curtea Constituțională a reținut, cu valoare de principiu, prin Decizia nr. 656 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 8 martie 2019, următoarele:

„63. Examinând în continuare critica de neconstituționalitate a dispozițiilor de lege care instituie un plafon al pensiei militare de serviciu de 85% din baza de calcul, Curtea reține că, în jurisprudența sa referitoare la acordarea pensiei de serviciu, a arătat, prin Decizia nr. 1.284 din 29 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 838 din 25 noiembrie 2011, că pensia de serviciu este compusă, principial, din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. Acordarea acestui supliment ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia. Obligația statului este aceea de a nu reduce cuantumul pensiei sub nivelul stabilit în sistemul general de pensionare, întrucât, prin calitatea de asigurat la sistemul de asigurări sociale, persoana în cauză și-a garantat dreptul la pensia de drept comun tocmai prin plata contribuțiilor. Este un drept pe

care l-a obținut și realizat prin plata contribuțiilor legal datorate. De asemenea, nu există un drept constituțional la pensie de serviciu, astfel încât, cu privire la suplimentul acordat de stat, nu se poate susține că este un drept viitor câștigat ad aeternum din moment ce este sub condiție.

64. Cu privire la reglementarea pensiei militare de stat, prin Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, Curtea a reținut următoarele: «Caracterul stimulativ al pensiei de serviciu constă, în cazul militarilor, în modul de determinare a cuantumului pensiei în raport cu salariul, respectiv cu solda avută la data ieșirii la pensie.» De asemenea, prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Curtea a constatat că «partea contributivă a pensiei de serviciu se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, pe când partea care depășește acest cuantum se suportă din bugetul de stat. Mai mult, în cazul pensiilor militare, întregul cuantum al pensiei speciale se plătește de la bugetul de stat. De altfel, Decizia Curții Constituționale nr. 20 din 2 februarie 2000 a statuat că pensia de serviciu constituie „o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutelor speciale”, ceea ce demonstrează, fără drept de tăgadă, că, de fapt, acel supliment se constituie în acea compensație parțială menționată de Curte, pentru că diferențierea existentă între o pensie specială și una strict contributivă, sub aspectul cuantumului, o face acel supliment».”

59. Referitor la instituirea prin lege a unui plafon al pensiei militare de stat, prin Decizia nr. 450 din 30 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 558 din 28 iunie 2006, Curtea a constatat că dreptul la pensie este un drept fundamental, consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, dar se exercită în condițiile prevăzute de lege. Astfel, legiuitorul este liber să stabilească în ce condiții și pe baza căror criterii se acordă pensia, baza de calcul și cuantumul acesteia, în raport cu situația concretă a fiecărui titular al dreptului. Nici Constituția și nici vreun instrument juridic internațional nu prevede cuantumul pensiei de care trebuie să beneficieze diferite categorii de persoane. Aceasta se stabilește prin legislația națională. În aceste condiții, legiuitorul poate să prevadă și o limită minimă a cuantumului pensiei, precum și plafonul maxim al acesteia. Norma criticată pentru neconstituționalitate prevede,

ca și în cazul tuturor celorlalte tipuri de pensie de serviciu, că, indiferent de rezultatul calculului aritmetic privind adăugarea sporurilor, cuantumul pensiei acordate nu poate fi mai mare de 100% din baza de calcul. Curtea a apreciat că această reglementare nu are caracter discriminatoriu, ci reprezintă o dispoziție de plafonare a cuantumului pensiei, care se înscrie în prerogativele legiuitorului. Totodată, prin Decizia nr. 1.234 din 6 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 4 decembrie 2009, Curtea a reținut că prevederile art. 25 din Legea nr. 164/2001 instituie un principiu general valabil în sistemul public de pensii, potrivit căruia cuantumul pensiei nu poate depăși venitul în mod obligatoriu asigurat în cadrul asigurărilor sociale de stat. Cu respectarea acestui principiu, fiecare pensionar militar beneficiază de pensie în cuantumul rezultat în raport cu vechimea în activitate și venitul realizat anterior pensionării. Această reglementare este în perfect acord cu principiul consacrat de art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment. Extinderea incidenței acestui principiu și asupra sporului acordat pentru contribuția la fondul de pensie suplimentară, ca efect al prevederilor art. 48 alin. (1) din Legea nr. 164/2001, nu poate fi privită nici ea ca generând un tratament discriminatoriu, de vreme ce se aplică nediferențiat tuturor persoanelor care au dreptul să beneficieze de acest spor.

60. Aceste statuări de principiu reluate de Curtea Constituțională în toate deciziile sale, prin care a confirmat constituționalitatea normelor de drept care au dat „contextul legal” al pretenției subsidiare formulate de reclamant în litigiul aflat pe rolul instanței de trimitere și pe care aceasta deja le-a aplicat în rezolvarea pretenției principale a aceleiași părți, constituie tot atâtea elemente diriguitoare apte să conducă la adoptarea soluției corecte și în rezolvarea chestiunii de drept sesizate care redă întocmai pretenția cu care instanța de drept comun a fost investită în cadrul litigiului dedus judecătii sale, pe cale subsidiară, făcând inutilă recurgerea la procedura sesizării prealabile instituită prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

61. În considerarea acestor motive, apreciind că cele reținute anterior fac de prisos verificarea întrunirii celorlalte două condiții de admisibilitate, se impune respingerea ca inadmisibilă a sesizării.

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Tribunalul Ilfov — Secția civilă în Dosarul nr. 44.162/3/2017* privind lămurirea chestiunii de drept relative la posibilitatea restituirii către contribuabili a sumelor reținute cu titlu de contribuție la pensia suplimentară reglementată inițial prin Decretul nr. 141 din 28 februarie 1967 privind pensiile militare de stat și pensia suplimentară, în ipoteza în care, la stabilirea pensiei în baza dispozițiilor din Legea nr. 223/2015, s-a aplicat plafonul de 85% prevăzut de art. 30 din această lege.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 ianuarie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 16
din 27 ianuarie 2025

Dosar nr. 2.163/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Beatrice Ioana Nestor	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tircă	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.163/1/2024, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena Adriana Stamatescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizările conexe formulate de Tribunalul Ilfov — Secția civilă în dosarele nr. 449/93/2023 și nr. 450/93/2023 și de Tribunalul Prahova — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.804/105/2023.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; pârâta din Dosarul nr. 2.804/105/2023 a depus un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a achiesat la raportul întocmit.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la această problemă de drept.

7. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizărilor privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Tribunalul Ilfov — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 19 septembrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 449/93/2023, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (denumită în continuare *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Posibilitatea, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu (denumită în continuare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017), a actualizării pensiilor militare de stat prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018, respectiv a indexării cuantumurilor pensiilor militare de stat cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018.

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 8 octombrie 2024 cu nr. 2.163/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 27 ianuarie 2025.

10. La aceeași dată a fost înregistrat Dosarul nr. 2.165/1/2024, având ca obiect sesizarea formulată de aceeași instanță, în Dosarul nr. 450/93/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la aceeași problemă de drept.

11. La data de 9 decembrie 2024 a fost înregistrat Dosarul nr. 2.896/1/2024, având ca obiect sesizarea formulată de Tribunalul Prahova — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.804/105/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea problemă de drept: *Dacă pensiile militare de stat pot fi actualizate, în baza dispozițiilor art. 60 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare* (denumită în continuare Legea nr. 223/2015), respectiv, în caz afirmativ, data de la care acest drept poate fi acordat raportat la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017.

12. Constatând că dosarele nr. 2.163/1/2024, nr. 2.165/1/2024 și nr. 2.896/1/2024 privesc sesizări pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al căror obiect se află în strânsă legătură, în temeiul dispozițiilor art. 2 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, s-a dispus conexarea cauzelor.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

13. *Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare — forma anterioară adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017*

Art. 59. — „(1) Cuantumul pensiilor militare de stat se indexează anual cu 100% din rata medie anuală a inflației, la care se adaugă 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat. (...)”

Art. 60. — „(1) Cuantumul pensiilor militare de stat se actualizează ori de câte ori se majorează solda de grad/salariul gradului profesional și/sau solda de funcție/salariul de funcție al militarilor, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special, în procente stabilite la art. 29, 30 și 108 și în funcție de vechimea valorificată prin ultima decizie de pensie, astfel:

a) potrivit gradului militar/profesional avut la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu și a mediei soldelor de funcție/salariilor de funcție îndeplinite în 6 luni consecutive, din ultimii 5 ani de activitate, la cererea persoanelor ale căror drepturi de pensie au fost deschise înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;

b) în funcție de gradul militar/profesional deținut la data trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu și media soldelor de funcție/salariilor de funcție deținute în cele 6 luni alese conform prevederilor art. 28 pentru drepturile de pensie deschise în baza prezentei legi. (...)”

14. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu*

Art. VII. — „Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat (...), se modifică și se completează după cum urmează: (...)”

2. Articolul 59 se modifică și va avea următorul cuprins:

«**Art. 59.** — Cuantumul pensiilor militare de stat se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică. Dacă în urma actualizării rezultă un cuantum al pensiei mai mic, se păstrează cuantumul pensiei aflat în plată.»

3. Articolul 60 se modifică și va avea următorul cuprins:

«**Art. 60.** — La stabilirea pensiei militare de stat, pensia netă nu poate fi mai mare decât media soldelor/salariilor lunare nete corespunzătoare soldelor/salariilor lunare brute cuprinse în baza de calcul al pensiei.»”

III. Expunerea succintă a proceselor

15. În dosarele nr. 449/93/2023 și nr. 450/93/2023 ale Tribunalul Ilfov — Secția civilă, reclamantii — pensionari militari

au chemat în judecată pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne pentru ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună obligarea pârâtei la actualizarea cuantumului pensiei militare de stat din ultima decizie de pensie, stabilită anterior adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018 și pentru viitor, începând cu data de 1 ianuarie 2018, precum și indexarea acestuia cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018, raportat la anul 2017 și pentru viitor, respectiv suma de 515 lei începând cu data de 1 ianuarie 2018. De asemenea, au solicitat plata drepturilor de pensie actualizate și indexate, daune compensatorii sub forma ratei inflației, precum și daune moratorii sub forma dobânzii legale penalizatoare, până la data plății efective.

16. În motivarea cererilor, reclamantii au invocat faptul că, în urma adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, drepturile lor de pensie nu au fost actualizate conform legislației în vigoare, în special potrivit dispozițiilor Legii nr. 223/2015, care prevedea indexarea anuală a pensiilor militare de stat în funcție de rata inflației și majorările salariale aplicate personalului activ din sistemul de apărare și ordine publică.

17. Au susținut că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care a suspendat actualizările și indexările pensiilor militare de stat, a creat un prejudiciu considerabil, încălcându-le drepturile conferite de Legea nr. 223/2015. De asemenea, au invocat neconstituționalitatea acestei ordonanțe de urgență, pe care au considerat-o o măsură fiscal-bugetară nejustificată.

18. *Pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne a depus întâmpinare*, prin care a invocat excepția inadmisibilității acțiunii, excepția tardivității și excepția prescripției dreptului material la acțiune. Pe fond, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca nefondată.

19. La termenul din 4 septembrie 2024, instanța de trimitere a pus în discuția părților incidența dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

20. În ședința publică din 19 septembrie 2024, prin încheierile pronunțate, s-au dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la problema de drept menționată, precum și suspendarea judecății.

21. În *Dosarul nr. 2.804/105/2023 al Tribunalului Prahova — Secția I civilă* reclamantul B a chemat în judecată pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, solicitând ca, prin hotărârea ce se va pronunța, instanța să dispună: recunoașterea existenței drepturilor pretinse și obligarea pârâtei la revizuirea deciziei privind acordarea pensiei militare, efectuarea retroactivă a operațiunii de calculare și actualizare a cuantumului pensiei reclamantului prin raportare la salariul de funcție, majorat cu 15% de la 1 octombrie 2017, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *Legea-cadru nr. 153/2017*), iar de la 1 ianuarie 2018 cu 25% față de nivelul salariului de funcție acordat pentru luna decembrie 2017, potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (3) lit. a) din *Legea-cadru nr. 153/2017*; actualizarea pensiei militare de serviciu a reclamantului, începând cu data de 15 septembrie 2017 (data când și-a produs efectele Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017), avându-se în vedere art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, forma inițială; plata drepturilor de pensie actualizate, cu daune compensatorii sub forma ratei inflației, precum și daunele moratorii sub forma dobânzii legale penalizatoare, începând cu data 22 februarie 2020 și până la data plății efective.

22. *Pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale a formulat întâmpinare* prin care a invocat excepția prescripției dreptului material la acțiune privitor la plata diferențelor lunare rezultate între cuantumul pensiei la data actualizării drepturilor de pensie în baza art. 60 din Legea nr. 223/2015, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

23. La termenul de judecată din 24 septembrie 2024, tribunalul, în raport cu dispozițiile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, a rămas în pronunțare asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept dedusă judecătii.

24. La termenul de judecată din 8 octombrie 2024, instanța a admis sesizarea și a dispus suspendarea cauzei.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularii sesizărilor

25. *Tribunalul Ilfov — Secția civilă* a reținut că reclamantii au calitatea de pensionari militari, pensia fiindu-le stabilită conform dispozițiilor din Legea nr. 223/2015.

26. Obiectul acțiunilor pendinte este reprezentat de pretenția de actualizare/indexare a pensiei astfel stabilite, conform dispozițiilor art. 59 din Legea nr. 223/2015, în forma în vigoare înainte de adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017.

27. Analizând dispozițiile art. 1 alin. (1) și (3) și ale art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, tribunalul a reținut că este obligatorie sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dosarele având ca obiect drepturi salariale ale personalului plătit din fonduri publice, chiar dacă ele sunt aflate în primă instanță.

28. Chestiunile de drept, de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzelor pendinte, privesc posibilitatea, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, a actualizării pensiilor militare de stat prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018, respectiv a indexării cuantumurilor pensiilor militare de stat cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018.

29. De asemenea, tribunalul a reținut că asupra acestor chestiuni de drept și de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzelor Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu formează obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

30. *Tribunalul Prahova — Secția I civilă* a constatat că obiectul cererii de chemare în judecată se circumscrie litigiilor la care face referire Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

31. Spre deosebire de prevederile art. 519 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevederile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai stabilesc și condiția noutății, iar caracterul imperativ al normelor în discuție exclude orice eventuale aprecieri ale instanței de trimitere cu privire la dificultatea chestiunii de drept, astfel că nu se impune analiza îndeplinirii condițiilor referitoare la aceste aspecte.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

32. Părțile nu și-au expus punctele de vedere cu privire la problema de drept în discuție.

33. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, pârâta din Dosarul nr. 2.804/105/2023 a depus un punct de vedere prin care a arătat că înțelege să achieseze la concluziile formulate prin raport.

VI. Punctul de vedere al completurilor de judecată care au formulat sesizările cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept

34. Completurile de judecată investite cu soluționarea cauzelor în dosarele în care s-au formulat sesizările nu și-au exprimat punctele de vedere asupra chestiunii de drept.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

35. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, instanțele naționale au comunicat hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în problema de drept supusă dezlegării, din care a rezultat o practică judiciară unitară, acțiunile de tipul celor în care au fost formulate sesizările pendinte fiind respinse.

36. S-a reținut că nu este posibilă actualizarea pensiilor militare de stat prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018, respectiv indexarea cuantumurilor pensiilor militare de stat cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, întrucât aceasta permite doar actualizarea, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică, cu posibilitatea păstrării cuantumului pensiei aflate în plată dacă în urma actualizării rezultă o pensie mai mică.

37. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică în prezent practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizărilor.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

38. Prin *Decizia nr. 849 din 12 decembrie 2019*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 206 din 13 martie 2020, instanța de contencios constituțional, respingând excepția de neconstituționalitate invocată, a reținut că:

„26. *Referitor la critica prevederilor art. 60 din Legea nr. 223/2015, modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care nu mai prevăd actualizarea pensiilor de serviciu, (...) Curtea reține că această reglementare este în acord cu dispozițiile art. 47 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora cetățenii au dreptul la pensie și la alte drepturi de asigurări sociale, în condițiile legii. Astfel, legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment (...). Curtea precizează că actualizarea pensiilor de serviciu constituie o măsură a cărei instituire sau eliminare se înscrie în marja de apreciere a legiuitorului, fără a reprezenta un drept câștigat. (...)*”

39. De asemenea, prin *Decizia nr. 761 din 14 decembrie 2023*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 30 ianuarie 2024, Curtea Constituțională a reținut:

„18. *Curtea a statuat constant că deschiderea dreptului la pensie este guvernată de principiul tempus regit actum, neputându-se considera că reglementările anterioare acestui moment, referitoare la condițiile acordării dreptului la pensie, generează o așteptare legitimă și neputând fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Astfel, până la momentul pensionării se pot succeda mai multe reglementări, care stabilesc condiții de pensionare diferite, relevantă fiind însă doar cea aplicabilă la momentul acordării acestui drept (Decizia nr. 343 din 11 iunie 2020, precitată,*

paragraful 22). Totodată, Curtea a statuat că, întrucât se realizează periodic, indexarea pensiei se supune prevederilor în vigoare la momentul indexării, potrivit aceluiași principiu tempus regit actum, astfel că nu se poate vorbi despre un drept câștigat în temeiul unor reglementări anterioare, care nu mai sunt în vigoare. (...)”

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

40. Judecătorii-raportori au constatat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizărilor, prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, în sensul că lipsește cerința existenței unei chestiuni de drept reale, dificile, fiind evident sensul clar, lipsit de echivoc al dispozițiilor legale supuse interpretării, neexistând riscul apariției unei jurisprudențe neunitare.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunile de drept ce se solicită a fi dezlegate, constată următoarele:

41. Cu titlu preliminar, reformulând și sintetizând chestiunile cu privire la care instanțele de trimitere au sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, se constată că prin acestea se solicită a se lămuri dacă în interpretarea și aplicarea art. 59 și 60 din Legea nr. 223/2015, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, pentru perioada ulterioară intrării în vigoare a acestui din urmă act normativ, este posibilă actualizarea, respectiv indexarea pensiilor militare de stat în raport cu conținutul aceluiași dispoziții legale, în forma în vigoare anterior modificării lor prin ordonanța de urgență anterior menționată.

42. Având în vedere că sesizările au fost transmise instanței supreme în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, admisibilitatea acestora va fi circumscrisă atât condițiilor speciale instituite prin dispozițiile art. 1 și 2 ale acestui act normativ, cât și celor ce decurg din cuprinsul art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, a căror incidență este atrasă ca efect al normei de trimitere din art. 4 al ordonanței de urgență la prevederile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *Legea nr. 134/2010*), cu ale cărei dispoziții arată că se completează.

43. În raport cu aceste dispoziții legale, condițiile de admisibilitate a unei sesizări formulate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 sunt următoarele: a) existența unei cauze în curs de judecată care să privească fie stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, fie stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze (de dreptul muncii, de contencios administrativ și fiscal); b) instanța de trimitere să judece cauza în primă instanță ori în calea de atac; c) sesizarea să privească o chestiune de drept; d) soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept; e) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

44. Evaluând elementele sesizărilor pentru a stabili dacă se verifică îndeplinirea simultană a tuturor condițiilor care permit declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare, se

constată că doar patru dintre cele cinci cerințe anterior enunțate sunt întrunite.

45. Este vorba despre condițiile de admisibilitate legate de titularul sesizării și de obiectul și stadiul soluționării pricinii în care sesizările au fost promovate, cea referitoare la relația de dependență dintre chestiunea de drept ce se cere a fi lămurită și rezolvarea pe fond a litigiilor, precum și cea referitoare la nestatuarea anterioară de către instanța supremă asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizărilor.

46. Astfel, în dosarele nr. 449/93/2023 și nr. 450/93/2023 Tribunalul Ilfov — Secția civilă a fost investit de reclamantii — pensionari militari, în contradictoriu cu pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Afacerilor Interne, cu litigii având ca obiect principal obligarea pârâtei la actualizarea cuantumului pensiei militare de stat din ultima decizie de pensie stabilită anterior adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018 și pentru viitor, începând cu data de 1 ianuarie 2018, respectiv obligarea pârâtei la indexarea cuantumului pensiei militare de stat din ultima decizie de pensie stabilită anterior adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018, raportat la anul 2017 și pentru viitor, respectiv suma de 515 lei începând cu data de 1 ianuarie 2018.

47. De asemenea, în Dosarul nr. 2.804/105/2023 al Tribunalului Prahova — Secția I civilă, reclamantul a chemat în judecată pârâta Casa de Pensii Sectorială a Ministerului Apărării Naționale, solicitând ca, prin hotărârea ce se va pronunța, instanța să dispună, în esență, obligarea pârâtei la revizuirea deciziei privind acordarea pensiei militare și actualizarea cuantumului pensiei reclamantului prin raportare la salariul de funcție astfel cum a fost majorat pentru militarii activi cu 15% de la 1 octombrie 2017, respectiv cu 25% față de nivelul salariului de funcție acordat pentru luna decembrie 2017, avându-se în vedere art. 60 alin. (1) din Legea nr. 223/2015, forma anterioară modificării sale prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017.

48. Sesizările provin, așadar, din litigii având ca obiect actualizarea și indexarea unor pensii stabilite în temeiul Legii nr. 223/2015, care se înscriu în domeniul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, astfel cum este acesta descris prin art. 1 alin. (1) și (2) din actul normativ menționat.

49. Tribunalele sunt investite cu soluționarea acestor cauze în primă instanță, în virtutea competenței lor legale conturate prin dispozițiile art. 101 din Legea nr. 223/2015.

50. Se verifică, de asemenea, și existența raportului de dependență dintre soluționarea pe fond a cauzelor și lămurirea chestiunii de drept în discuție, întrucât autorii sesizărilor au de examinat și de decis asupra îndrituirii beneficiarilor pensiei militare la indexarea și/sau actualizarea drepturilor de pensie, pentru perioada ulterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, în raport cu dispozițiile legale în vigoare anterior acestui moment, aspect care face obiectul cererilor de chemare în judecată și, corelativ, al apărărilor formulate prin întâmpinări.

51. Totodată, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici nu s-a statuat anterior asupra acesteia la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

52. În ceea ce privește însă condiția ca prin sesizare să fie dedusă spre interpretare o chestiune de drept dificilă, susceptibilă de o dezlegare de principiu, aptă să preîntâmpine jurisprudența neunitară, se constată o serie de neregularități, care fac demersul inadmisibil.

53. Cu titlu prealabil, se cuvine a reaminti că, în procedura hotărârii prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor, de interpretare și aplicare a legii, ci se limitează la a facilita judecătorului eliminarea ambiguităților ori dificultăților unor texte de lege, în scopul asigurării unor dezlegări jurisdicționale adecvate și unitare, aspect statuat în mod constant în jurisprudența instanței supreme.

54. Astfel, referitor la această condiție distinctă de admisibilitate se constată că prin încheierile de sesizare instanțele de trimitere s-au rezumat la evocarea minimală a condițiilor de admisibilitate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, considerând sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pe calea mecanismului dezlegării chestiunii de drept ca fiind obligatorie, necircumscrisă condiției „dificultății chestiunii de drept”, și fără a-și expune punctul de vedere propriu asupra problemei sesizate.

55. Admisibilitatea învestirii Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile în temeiul art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu poate fi însă desprinsă de condiția existenței unei chestiuni reale, veritabile de drept care să necesite recurgerea la mecanismul hotărârii prealabile, nefiind posibilă învestirea instanței supreme asupra oricărei chestiuni de drept subsumate cauzei acțiunii deduse judecății instanței de trimitere. O interpretare contrară ar atribui Înaltei Curți de Casație și Justiție funcții similare instanței care judecă prin delegare, ceea ce nu este admisibil.

56. Argumentele expuse în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 — care evocă nevoia clarificării, încă dintr-o fază incipientă, a *chestiunilor dificile de drept* —, dar și norma de trimitere din cuprinsul art. 4 al aceluiași act normativ, în virtutea căreia dispozițiile acestuia se completează cu prevederile Legii nr. 134/2010, îndreptătesc concluzia că interpretarea literală și izolată a dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, în sensul că nu s-ar impune condiția existenței unei reale chestiuni de drept asupra căreia urmează a se pronunța instanța supremă, nu este conformă literei și spiritului actului normativ.

57. Sintagma „*chestiune de drept*” nu poate fi sinonimă cauzei acțiunii, ci are un caracter autonom, iar condițiile ce trebuie verificate pentru constatarea existenței ei sunt cele conturate în jurisprudența dezvoltată în aplicarea dispozițiilor art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă. Cerința ca dezlegarea problemei de drept să reflecte o dificultate considerabilă este subsumată logic condițiilor de admisibilitate a sesizărilor formulate atât în temeiul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, cât și în temeiul art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, de vreme ce prin aceste mecanisme instanța supremă realizează nemijlocit funcția de asigurare a unei jurisprudențe unitare, hotărârea prealabilă reprezentând un mijloc eficient de a preveni apariția practicii neuniforme, în contextul în care instanțele de trimitere se confruntă cu chestiuni de drept ce au aptitudinea de a constitui izvor al jurisprudenței neunitare, prin caracterul neclar, incomplet sau echivoc al normelor în analiză.

58. În absența definirii în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 ori al art. 519 din Codul de procedură civilă a noțiunii de „chestiune de drept dificilă”, această cerință este supusă unei evaluări în concret din partea instanței supreme, raportat la elementele care legitimează, în aprecierea instanțelor de trimitere, declanșarea mecanismului pronunțării hotărârii prealabile, ținând seama și de scopul edictării actului normativ pe care se întemeiază sesizarea, precum și de necesitatea asigurării unei practici unitare, pentru ca modalitatea de interpretare și aplicare a legii să fie de natură a produce

efecte juridice, iar nu de a nu produce efecte (efectul util al actului normativ).

59. Rămân astfel valabile cazurile în care s-a stabilit că nu se verifică cerința dificultății chestiunii de drept, conturate în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept sesizat în temeiul art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, cum ar fi: a) claritatea normei, când aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident, încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate; b) când se solicită instanței supreme determinarea chiar a normei juridice aplicabile unui raport juridic, atribut ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată; c) când chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica judiciară, din hotărârile cercetate rezultând că normele de drept în discuție au primit, într-o majoritate covârșitoare, aceeași interpretare; d) când pe calea hotărârii prealabile se solicită completarea legii; e) când se solicită lămurirea unor aspecte ce se regăsesc tranșate în jurisprudența constantă și clară a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a Curții Europene a Drepturilor Omului, a Curții Constituționale ori a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

60. Prin raportare la aceste exigențe, se constată că sesizarea formulată nu întrunește condiția de admisibilitate de a privi „o chestiune de drept” care să fie reală, generată de nevoia lămuririi sensului și înțelesului unei norme de drept imperfecte, lacunare sau neclare, aptă să devină sursă a unor interpretări divergente și, pe cale de consecință, a unei jurisprudențe neunitare, date fiind argumentele care succedă.

61. Astfel, în esență, chestiunea de drept obiect al prezentei sesizări vizează îndreptățirea beneficiarilor pensiilor militare, pentru perioada ulterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, la actualizarea și indexarea pensiilor ai căror titulari sunt prin raportare la dispozițiile legale în vigoare anterior adoptării acestei ordonanțe de urgență și care au fost modificate prin acest act normativ.

62. Se constată că în cauzele de față titularii sesizărilor fac trimitere la interpretarea unor dispoziții legale care nu comportă o reală și serioasă dificultate, de natură a fi dedusă dezlegării în cadrul procedurii hotărârii prealabile, fiind necesară realizarea unui simplu raționament judiciar, prin analiza sistematică și teleologică a textelor legale apreciate ca fiind relevante în cauză, a căror interpretare formează obiectul sesizărilor, precum și a principiilor care guvernează aplicarea legii în timp.

63. De altfel, chestiunea litigioasă referitoare la dreptul pensionarilor militari la actualizarea și indexarea pensiilor, pentru perioada ulterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017, în temeiul dispozițiilor legale în vigoare anterior adoptării acestui act normativ, a fost analizată de Curtea Constituțională în mai multe rânduri prin intermediul controlului de constituționalitate *a posteriori*, excepțiile de neconstituționalitate invocate fiind respinse ca nefondate.

64. Sub aspectul criticilor de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 60 din Legea nr. 223/2015, modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, care nu mai prevăd actualizarea pensiilor de serviciu, Curtea Constituțională a observat că legiuitorul este în drept să stabilească conținutul dreptului la pensie și condițiile acordării acestuia, precum și să le modifice în funcție de resursele financiare existente la un anumit moment. De asemenea, Curtea Constituțională a precizat că actualizarea pensiilor de serviciu constituie o măsură a cărei instituire sau eliminare se înscrie în marja de apreciere a legiuitorului, fără a reprezenta un drept câștigat. În aceste condiții, Curtea a constatat că eliminarea regulii actualizării pensiilor militare de stat ori de câte ori are loc o majorare a soldei de grad/salariului gradului profesional și/sau soldei de funcție/salariului de funcție nu poate fi privită ca generând un tratament discriminatoriu, de vreme ce aceasta vizează în mod

nediferențiat toate persoanele beneficiare ale acestor pensii (a se vedea în acest sens deciziile Curții Constituționale nr. 783 din 29 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 6 mai 2019, paragraful 35, și nr. 849 din 12 decembrie 2019, paragraful 26, precitată).

65. De asemenea, prin Decizia nr. 761 din 14 decembrie 2023, anterior amintită, Curtea Constituțională a statuat că, întrucât se realizează periodic, indexarea pensiei se supune prevederilor în vigoare la momentul indexării, potrivit principiului *tempus regit actum*, astfel că nu se poate vorbi despre un drept câștigat în temeiul unor reglementări anterioare, care nu mai sunt în vigoare (a se vedea paragraful 18 din decizia de referință).

66. Pe de altă parte, orientarea instanțelor de judecată spre o anumită interpretare a normelor juridice confirmă caracterul clar și lipsit de dificultate al acestora, ce nu creează premisele apariției unei practici judiciare neunitare. Jurisprudența națională transmisă și punctele de vedere exprimate de colectivele de judecatori ilustrează unanimitatea adoptării soluției de respingere a acțiunilor de tipul celor în care au fost formulate prezentele sesizări, existând o practică judiciară unitară în sensul că, după modificarea dispozițiilor art. 59 și 60 din Legea nr. 223/2015 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, pensiile militare nu mai pot fi indexate și/sau actualizate în conformitate cu prevederile aceluiași articole

69. Reținând, în condițiile expuse, neconformitatea sesizărilor, în acord cu jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit căreia rațiunea reglementării mecanismului hotărârii preliminare este aceea a asigurării unor dezlegări în drept de principiu, iar nu a subrogării în atribuțiile jurisdicționale ale instanței de judecată, rolul instanței supreme neputând deveni astfel unul de soluționare directă a cauzei, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept va respinge, ca inadmisibile, sesizările.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Tribunalul Ilfov — Secția civilă în dosarele nr. 449/93/2023 și nr. 450/93/2023 și de Tribunalul Prahova — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.804/105/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

Posibilitatea, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, a actualizării pensiilor militare de stat prin aplicarea procentului de 25% acordat ca majorare a soldei de funcție a cadrelor militare în activitate pentru anul 2018, respectiv a indexării cuantumurilor pensiilor militare de stat cu 50% din creșterea reală a câștigului salarial mediu brut realizat în anul 2018.

și

Dacă pensiile militare de stat pot fi actualizate, în baza dispozițiilor art. 60 din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare, respectiv, în caz afirmativ, data de la care acest drept poate fi acordat raportat la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 27 ianuarie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

